

มือถือและคอมพิวเตอร์ notebook ควรอยู่ในห้องเรียนหรือไม่? โดย : ทีปกร วุฒิพิทยามงคล

นำเสนอเมื่อ : 14 ส.ค. 2560

มือถือและคอมพิวเตอร์ notebook ควรอยู่ในห้องเรียนหรือไม่? โดย : ทีปกร วุฒิพิทยามงคล

เดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา มีการถกเถียงร้อนแรงระอุขึ้นอีกครั้งเมื่อ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แสดงความเป็นห่วงเรื่องการใช้อุปกรณ์มือถือในห้องเรียนแทนการจดบันทึก โดยปลัด ศธ. กล่าวว่า “นายกฯเป็นห่วงว่าปัจจุบันการเรียนการสอนในชั้นเรียน นักเรียน นักศึกษา ไม่นิยมจดบันทึก ทั้งที่การจดบันทึกจะช่วยให้นักคิดและช่วยจำ แต่ผู้เรียนกลับใช้วิธีการนำโทรศัพท์มือถือมาถายรูปแทนการจด ดังนั้นในสวนของ ศธ. ผมจะกำชับให้สถานศึกษาทุกระดับเข้มงวดเรื่องการนำโทรศัพท์มือถือเข้าห้องเรียน” แต่ต่อมาปลัด ศธ. ก็มีท่าทีที่ผ่อนคลายนลงเล็กน้อย โดยให้สัมภาษณ์ว่า “เป็นเพียงการกำชับให้สถานศึกษาใช้ดุลพินิจในการนำโทรศัพท์มือถือของนักเรียนเข้าห้องเรียน ซึ่งไม่ได้เป็นการบังคับหรือห้าม แต่ให้ดูตามความเหมาะสม” เท่านั้น

มาถึงตอนนี้ คงไม่ต้องพูดถึงกระแสโซเชียลเน็ตเวิร์กแล้วนะครับว่าจะมีเสียงต่อต้านมากเพียงไร แต่สิ่งที่น่าตั้งคำถามก็คือ การนำโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ notebook ในห้องเรียนนั้น จะทำให้เด็กนักเรียนมีผลการเรียนที่แยลงจริงหรือ?

ผมพยายามหาคำตอบเรื่องนี้โดยดูจากงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งก็มีอยู่จำนวนมากที่สรุปว่า “การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในห้องเรียนนั้นจะทำให้ผลการศึกษานักเรียนแยลงจริง” ถึงแมวนักเรียนจะใช้เพื่อจดบันทึกก็ตาม ตัวผมเองสนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนอยู่แล้ว บทสรุปของงานวิจัยหลายชิ้นที่เสนอแตกต่างกันออกไปจึงทำให้กังวลอยู่มาก ด้วยความแปลกใจ ผมจึงพยายามสกัดเอาบทเรียนจากงานศึกษาเหล่านี้ออกมาเป็นข้อๆ

เพื่อสาเหตุว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และยิ่งไปกว่านั้นคือ “แล้วที่ทางของเทคโนโลยีในห้องเรียนควรอยู่ตรงไหน”

แต่ก่อนที่จะไปตอบคำถามเหล่านั้น มาดูผลงานวิจัยกันก่อนว่าแต่ละชิ้น เขาว่าอย่างไรบ้าง:

งานศึกษาของ MIT ปี 2016 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม “ไร้เทคโนโลยี” กลุ่ม “ใช้คอมพิวเตอร์และแท็บเล็ตได้” และกลุ่ม “แท็บเล็ตเท่านั้น” พบว่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มีผลลบต่อการศึกษา โดยเฉพาะเมื่อนักเรียนใช้เพื่อเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่เกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่

เช่นเดียวกับงานศึกษาของ ResearchED ที่รัฐบาลสหราชอาณาจักรเป็นผู้ออกทุน ที่สรุปว่า “แม้กระทั่งนักเรียนที่ฉลาดที่สุดในห้องก็ยังถูกรบกวนด้วยอุปกรณ์ดิจิทัล” แต่ผู้ศึกษาก็ยังให้ความหวังไว้หลายๆ ว่า “แต่สิ่งนี้ก็ยังไม่ใช่อุปสรรคที่ชัดเจนตายตัว และอาจต้องมองในมุมของการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี (เช่น มัธยม) เท่านั้น”

งานศึกษาปี 2017 โดยมหาวิทยาลัยมิชิแกนก็สรุปไว้เช่นกันว่า “การใช้คอมพิวเตอร์ในตมูกไม่ไดช่วยเรื่องการศึกษาเลย และจริงๆ แล้วถ้าให้นักเรียนทั้งคอมพิวเอนอกห้องเรียนก็น่าจะไ้ผลดีกว่า” ทำไ้? เขาบอกว่า “เพราะการใช้ตมูกในห้องเรียนนั้นมักนำไปสู่การเล่นไซเซียลมีเดีย การดูยูทูป หรือสงขอความที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนมากถึง 1 ใน 3 ของเวลาเรียนทั้งหมด”

นอกจากนี้ยังมีงานศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่ไ้ผลสรุปอย่างเดียวกัน เช่นจาก London School of Economics (ปี 2015) หรืองานศึกษาปี 2014 โดย Daniel M. Oppenheimer ที่ตั้งชื่อไว้อย่างน่าสนใจว่า The Pen Is Mightier than the Keyboard (ปากกาทรงพลังกวาคีย์บอร์ด)

ผมคิดว่าเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องเรียนนั้นต้องแยกเป็น 2 ประเด็นก่อนจะไปยังขั้นถัดไป หนึ่งคืออุปกรณดิจิทัลในห้องเรียนนั้นถูกใช้เพื่อเรียนหรือไม่ (หรือใช้เพื่อไซเซียลมีเดีย เล่นเกม ฯลฯ) และสองคืออุปกรณดิจิทัลนั้นถูกใช้เพื่อเรียน มันยังส่งผลลบต่อการศึกษาไ้ไหม ทำไ้?

คำถามข้อแรกนั้นอาจตอบได้ง่ายกว่า: หากใช้อุปกรณดิจิทัลในห้องเรียนเพื่อสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน ผลการเรียนของนักเรียนคนนั้นก็น่าจะต่ำลง เพราะเวลาที่เขาใช้เพื่อทำความเขาใจกับบทเรียนก็อาจน้อยลงไป (หรือกระทั่งค่อนข้างปดเรื่องมัลติทาสก การทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ก็มักจะถูกพิสูจน์บอยๆ ว่า จริงๆ แล้วมีเพียงไม่กี่คนที่ทำไ้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ)

แต่ที่น่าสนใจกว่าคือคำถามข้อที่สอง ถ้าใช้อุปกรณดิจิทัลนั้นเพื่อการเรียนจริงๆ แล้ว ทำไ้ผลการเรียนยังแย่อยู? และมีวิธีทำให้อุปกรณดิจิทัลมีผลบวกต่อการเรียนไ้ไหม?

ในเรื่องนี้เราอาจต้องย้อนกลับไปไ้ที่สิ่งที่ปัด ศษ.พูด นั่นคือ “ความสำคัญของการจด (ด้วยมือ)” ซึ่ง Oppenheimer ได้ศึกษาไ้ในงานช่วงต้น เมื่อดูงานศึกษานี้จะพบความจริงงายๆ ขอหนึ่งว่า การจดด้วยปากกาและกระดาษนั้น มีแนวโน้มทำให้อุเรียนไม่จดทุกคำพูดที่ไ้ฟัง แต่เป็นการ ‘คิดสรุปก่อนจด’ เนื่องจากเราไม่สามารถเขียนไ้ไวเท่ากับพิมพ์ ส่วนการจดด้วยคีย์บอร์ด (ไ้วาจะเป็นแบบไหน) นั้นมักจะทำให้อุเรียนจดคล้ายกับถอดเทป ถึงแม้วาผู้ทำงานวิจัยจะใส่คำเตือนไวแล้วก็ตามว่า “ให้จดด้วยความคิดของตนเอง” Oppenheimer สรุปจากงานศึกษานี้ว่า “การจด (ด้วยปากกา) ลงบนแท็บเล็ต อาจเป็นทางสายกลางที่ดีที่สุด นั่นคือ คุณก็ไ้คิดก่อนเขียนสรุปด้วย ในขณะที่ก็ไ้บันทึกไว้ในรูปแบบดิจิทัลด้วย”

ตัวอย่างความสัมพันธ์ของห้องเรียนกับอุปกรณดิจิทัลในทางบวกก็มีอยู่ หากคุณครูหรือวิทยากรใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม งานศึกษาแบบ Metaanalysis จากมหาวิทยาลัยมิชิแกนปี 2017 (คนละชั้นกับที่อ้างถึงด้านบน) ที่นำผลงานศึกษาอื่นประมาณ 100 ชิ้นมาวิเคราะห์ก็พบว่า หากห้องเรียนใช้อุปกรณดิจิทัลที่ส่งโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (comprehensive) ไ้ นักเรียนก็มีแนวโน้มที่จะไ้คะแนนสอบในวิชาต่างๆ อย่างเช่นภาษาอังกฤษ เลข วิทยาศาสตร์ รวมไปถึงมีคุณภาพงานเขียนที่ดีขึ้นด้วย

ในขณะที่ห้องเรียนบางแห่ง เช่นในโรงเรียน Allendale ก็ทดลองใช้อุปกรณดิจิทัลเพื่อสร้าง “ห้องเรียนนมูกลับ” (Flipped Classroom) ขึ้นมา นี่เป็นโมเดลที่น่าสนใจมากนะครั้บ เขาใช้วิธีให้นักเรียนไปศึกษาบทเรียน (ฟังเล็กเซอร์) เอาเองที่บ้าน ผ่านคอมพิวเตอร์ส่วนตัว แล้วใช้เวลาในห้องเรียนเพื่อไ้มาถกเถียง วิเคราะห์ หรือเล่าสิ่งที่ไ้เรียนรู้มาให้เพื่อนๆ และครูฟัง จากการทดลองนี้ นักเรียนก็มีผลการเรียนที่ดีขึ้นเช่นกัน

โดยสรุป อุปกรณดิจิทัลนั้นจะส่งผลทางด้านลบต่อการเรียนเมื่อนักเรียนไม่ได้ใช้เพื่อเรียน หรือนักเรียนใช้เพื่อเรียนอย่าง ‘ตามคำบอก’ เกินไป (เช่น จดทุกคำที่ครูพูด) แต่จะส่งผลบวกเมื่อนักเรียนใช้โปรแกรมการเรียนการสอนที่เขาใช้กับวิชาอื่นๆ หรือทดลองใช้เวลาในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์มากขึ้น เช่น แทนที่จะฉายสไลด์แล้วพูดตามให้ฟังเฉยๆ ก็ใช้เวลาดังกล่าวมาเปิดฟลอร์ให้เกิดการเรียนรู้อารวมกันแทน

การบอกให้ ‘นักเรียนใช้อุปกรณดิจิทัลตามความเหมาะสม’ และกำชับให้สถานศึกษาเข้มงวดเพียงอย่างเดียวจึงอาจไม่เพียงพอ สิ่งที่ควรทำคือการบอกให้

‘คุณครูรู้จักใช้อุปกรณ์ดิจิทัลตามความเหมาะสม’ ด้วย

เมื่อคุณครูรู้จักตั้งตวงประโยชน์จากอุปกรณ์เหล่านี้ได้อย่างมีชั้นเชิง
สิ่งที่เคยเป็นโทษก็จะกลับกลายเป็นประโยชน์ต่อห้องเรียนและการศึกษาโดยที่ไม่ต้องใช้วิธีหนักมืออย่าง
งการ ‘แบน’

ทีปกร วุฒิพิทยามงคล

ขอบคุณที่มาจาก [มติชนออนไลน์](#) วันที่ 14 สิงหาคม 2560 - 14:09 น.